

Από την Αναγέννηση στη Βιομηχανική Επανάσταση

Μία σύντομη ανασκόπηση

Εισαγωγικό μάθημα Ιστορίας Γ' Γυμνασίου

Η Ευρώπη στους νεότερους χρόνους (15^{ος}-18^{ος} αι.)

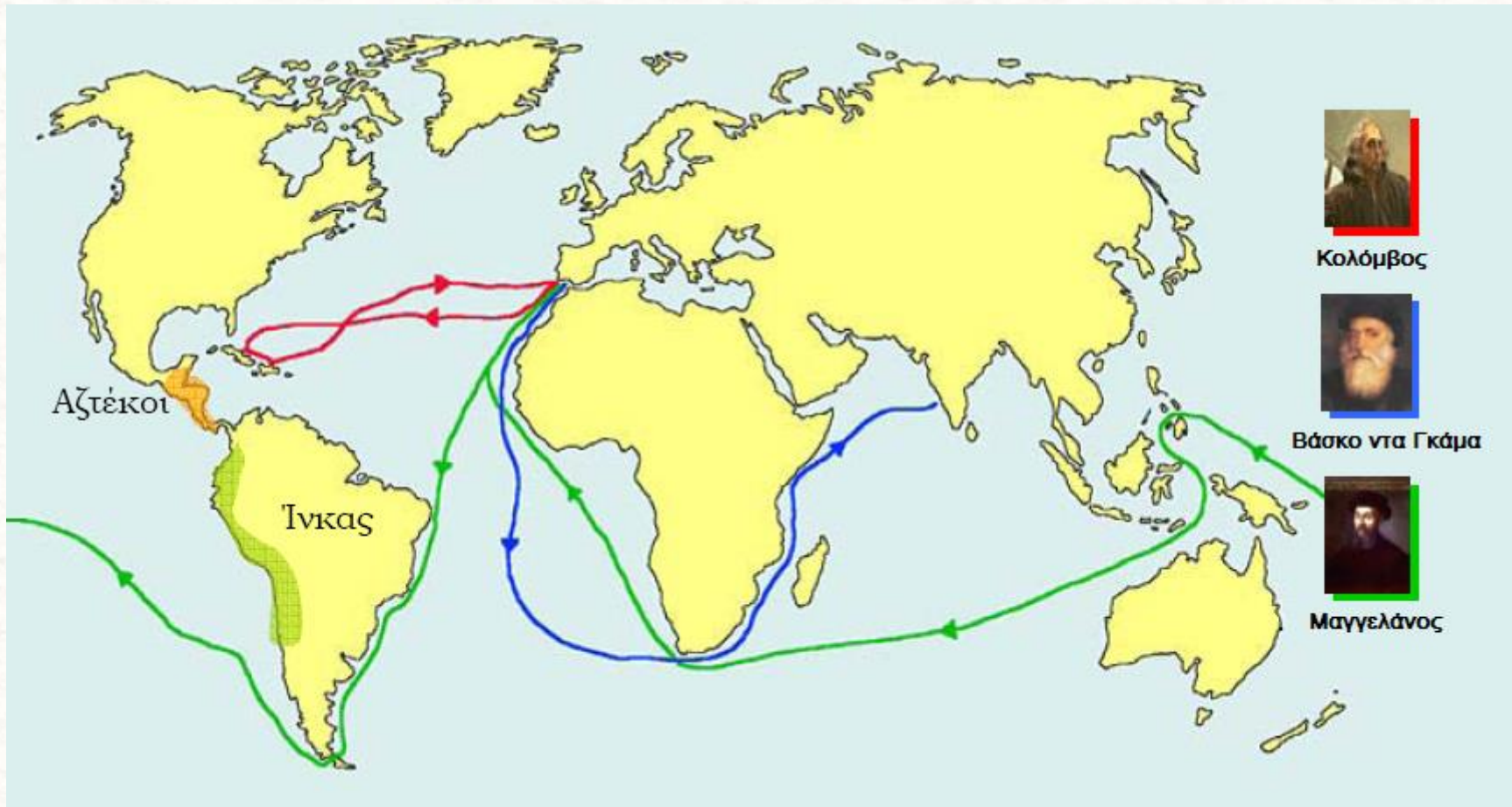

- ✓ Οι Ανακαλύψεις
- ✓ Η Αναγέννηση και ο Ανθρωπισμός
- ✓ Η θρησκευτική Μεταρρύθμιση
- ✓ Η Βιομηχανική Επανάσταση

Πορτογαλία – Ισπανία,
εξερευνητικά ταξίδια,
προκολομβιανοί πολιτισμοί, δουλεμπόριο, αποικίες

Οι Ανακαλύψεις

Οι βασικοί δρόμοι των Ανακαλύψεων

Αίτια - Αποτελέσματα

- Οικονομικά κίνητρα (αποκοπή του **δρόμου του μεταξιού** λόγω της Οθωμανικής κυριαρχίας)
- Φιλοδοξίες Ηγεμόνων
- Διάδοση του Χριστιανισμού
- Νέα τεχνικά μέσα (π.χ. πυξίδα)
- Μετατόπιση του κέντρου της ευρωπαϊκής οικονομίας
- Νέες οικονομικές δραστηριότητες (εμπορικές – τραπεζικές)
- Ανάπτυξη επιστημών
- Επιπτώσεις για τους ιθαγενείς

Η πολιτική της αποικιοκρατίας

Αναγέννηση, ανθρωπισμός, οικουμενικός άνθρωπος,
τυπογραφία, Ιταλία – Φλωρεντία, επιστήμη, τέχνες

Αναγέννηση και Ανθρωπισμός

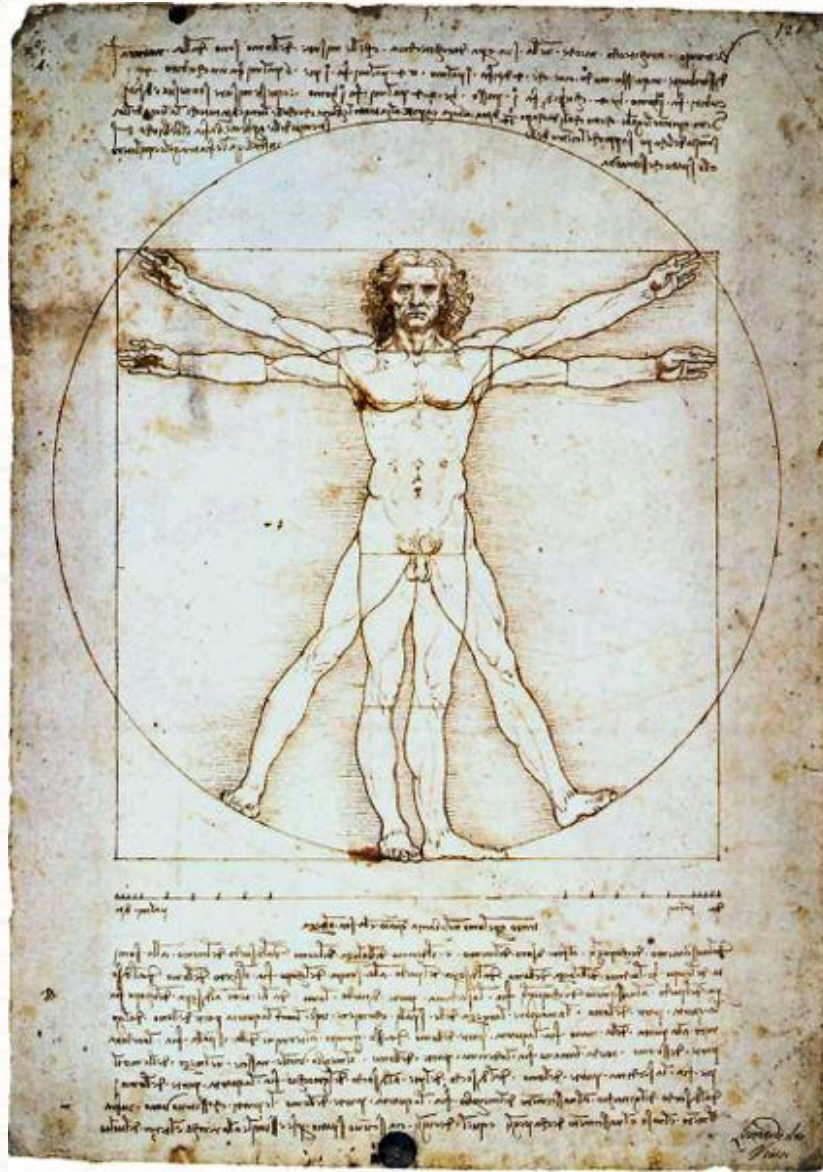
Τι είναι Αναγέννηση;

- Καλλιτεχνικό και πνευματικό κίνημα
- Η αναβίωση των αξιών της κλασικής αρχαιότητας για τη θεμελίωση ενός καινούριου κόσμου.
- Ευρώπη: 15^{ος} – 16^{ος} αι.
- Ιταλία: Φλωρεντία, Ρώμη, Βενετία, Μιλάνο (πλούτος)

Τι είναι ο «ανθρωπισμός»;

- Η στροφή αυτή προς τη βαθύτερη γνώση της αρχαιότητας (συστηματική μελέτη των αρχαίων συγγραφέων)
- Ένας νέος τύπος ανθρώπου: **homo universalis** – **οικουμενικός άνθρωπος**: κατάλληλη αγωγή ώστε ο άνθρωπος με τη γνώση και τον προσωπικό του αγώνα να καθορίζει το πεπρωμένο του· **πολυδιάστατη προσωπικότητα**.

Η Ιταλική Αναγέννηση

Η γέννηση της Αφροδίτης –
Μποτιτσέλι

Εμπνέεται από τη θρησκεία, τη
μυθολογία και το ανθρωπιστικό
πνεύμα.

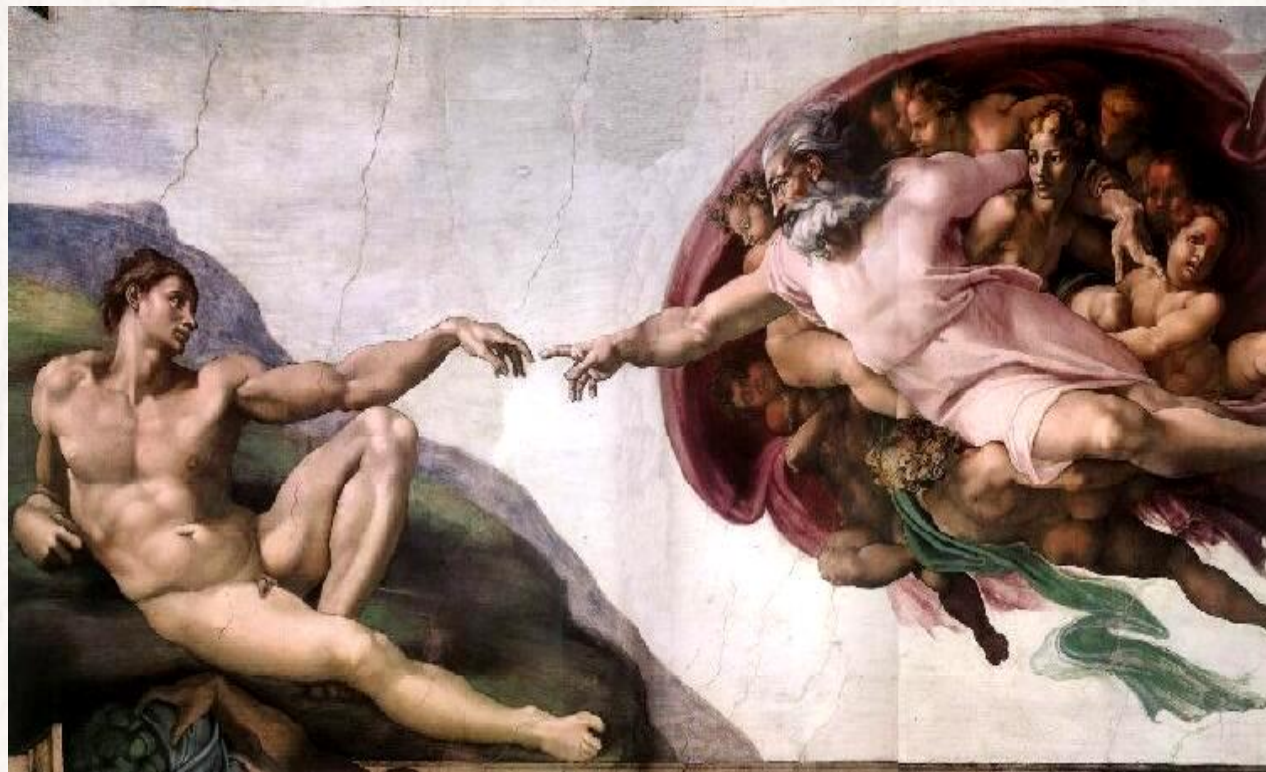
**Μόνα Λίζα – Λεονάρντο ντα
Βίντσι**

Καλλιτεχνικά επηρεάστηκε από
το ανθρωπιστικό πνεύμα και την
τεχνική της προοπτικής.

Η δημιουργία του Αδάμ – Μιχαήλ Άγγελος

Συνδυάζει χαρακτηριστικά της
αρχαίας ελληνικής τέχνης και
τάσεις της εποχής του.

Η σχολή των Αθηνών – Ραφαήλ

Τονίζει στα έργα του το ανθρώπινο στοιχείο, την ευγένεια και το πνεύμα.

Μουσική

- Παράλληλα με την επίσημη μουσική παράδοση της Εκκλησίας καλλιεργείται η λαϊκή μουσική.
- Η κοινή μουσική κληρονομιά αρχίζει να διαφοροποιείται από χώρα σε χώρα, καθώς το μουσικό κλίμα κάθε τόπου, η ιδιοσυγκρασία του δημιουργού και το κοινό στο οποίο απευθύνεται καθορίζουν το ύφος της μουσικής.
- Η πολυφωνική μουσική παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη. Τζοβάνι Πιερλουίτζι ντα Παλεστρίνα (1525-1594). Προς το τέλος του 16ου αιώνα εμφανίζονται και οι πρώτες μορφές **κονσέρτου και συμφωνίας**, που θα εξελιχθούν περισσότερο από τον επόμενο αιώνα.

Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, συγχωροχάρτια,
Προτεσταντισμός, Λούθηρος-Λουθηρανισμός,
Καλβίνος-Καλβινισμός

Η θρησκευτική Μεταρρύθμιση

Η κρίση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας

- Μη ανταπόκριση στις θρησκευτικές ανάγκες των πιστών
- Απουσία ουσιαστικής πνευματικής καθοδήγησης
- Ηθική διαφθορά
- Εκμετάλλευση του μεταθανάτιου φόβου των πιστών: συγχωροχάρτια – έγγραφα άφεσης αμαρτιών

Η προτεσταντική μεταρρύθμιση

Η μαζική πώληση συγχωροχαρτιών στη Γερμανία προκάλεσε την έντονη αντίδραση του μοναχού και θεολόγου **Μαρτίνου Λουθήρου** (1483-1546).

Τον Οκτώβριο του **1517** θυροκόλλησε σε ναό της Βιτεμβέργης ένα κατάλογο με 95 θέσεις, δηλαδή επιχειρήματα με τα οποία καταδίκασε τα συγχωροχάρτια και υποστήριξε τις απόψεις του για τη θρησκεία.

Η βασική θέση του Λούθηρου

«**Μόνο η πίστη**, χωρίς τη συνδρομή των έργων, φέρνει τη δικαιοσύνη, την ελευθερία, την ευτυχία. **Αν πιστεύεις**, θα αποκτήσεις τα αγαθά αυτά, αν δεν πιστεύεις δε θα τα αποκτήσεις. Πρέπει να απαρνηθείς τον εαυτό σου **έχοντας ισχυρή πίστη και απόλυτη εμπιστοσύνη στον Θεό**. Ακριβώς **χάρη στην πίστη** αυτή οι αμαρτίες σου θα συγχωρεθούν...»

Η διάδοση της Μεταρρύθμισης - Η Αντιμεταρρύθμιση

- Η Μεταρρύθμιση διαδόθηκε και σε άλλες χώρες με διάφορες παραλλαγές, προκαλώντας την αντίδραση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας (Αντιμεταρρύθμιση)
- Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου (Παρίσι, 24/8/1572): σφαγή 2.000 Γάλλων προτεστάντων
- **Αντιμεταρρύθμιση:** η προβολή της δύναμης της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και η επιβεβαίωση της υπεροχής της.

Η Ιερά Εξέταση αποτελέσε το κύριο κατασταλτικό μέτρο εναντίον των αιρέσεων. Αποτελούσε έναν ανακριτικό μηχανισμό, που είχε, σε συνεργασία με την κοσμική εξουσία, το δικαίωμα εξέτασης των υπόπτων για αίρεση, υποβάλλοντάς τους ακόμα και σε βασανιστήρια. Όσοι κρίνονταν ένοχοι και καταδικάζονταν σε θάνατο καίγονταν πάνω στην πυρά.

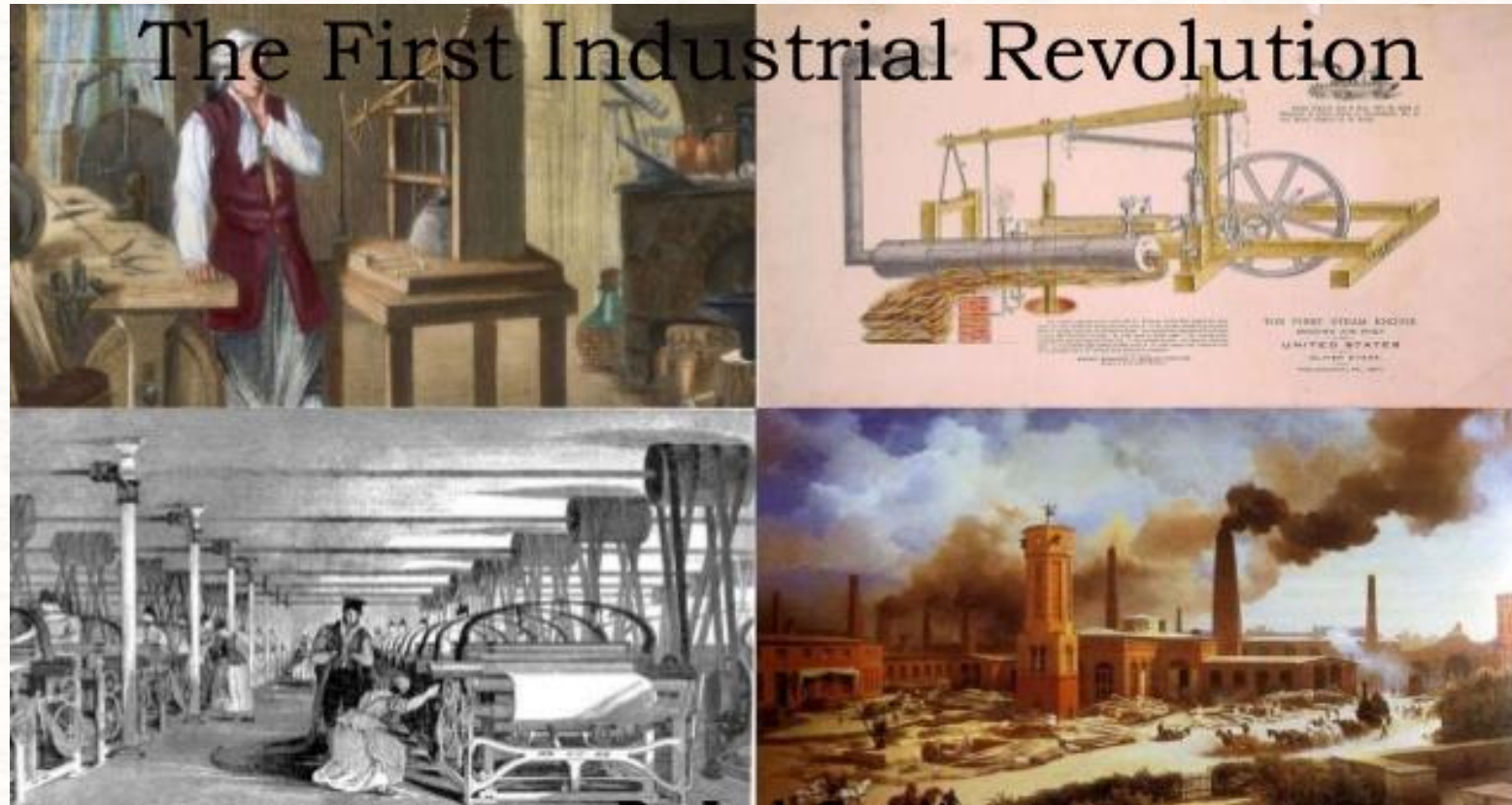

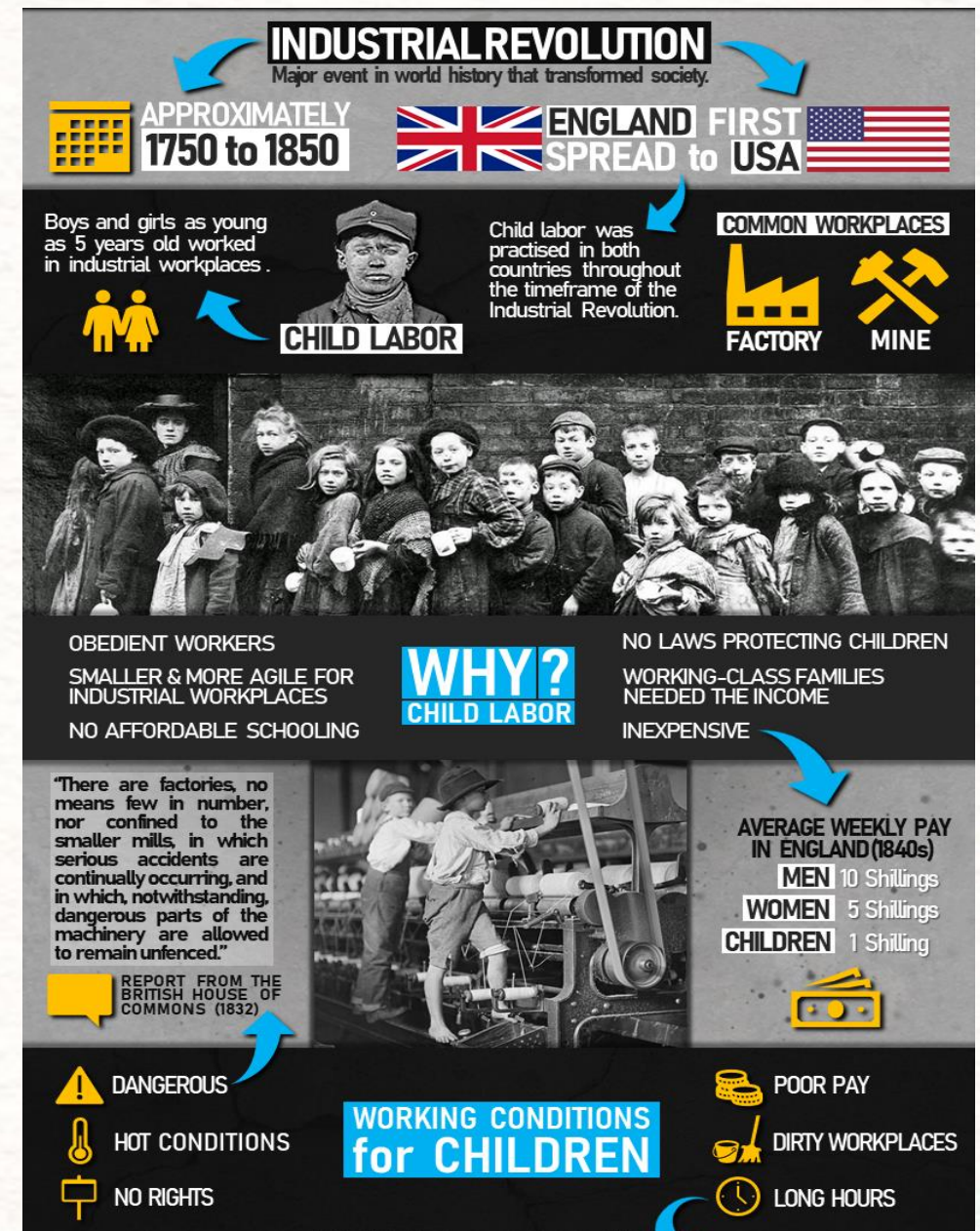
Εθνικές μοναρχίες, απολυταρχία,
βιομηχανική επανάσταση, κοινωνικές τάξεις

Πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις 15^{ος} – 18^{ος} αι.

- Ανάδυση των εθνικών μοναρχιών: από τη διαιρεμένη Ευρώπη σταδιακά στην αντίληψη για το έθνος-κράτος
- Ανταγωνισμοί μεγάλων δυνάμεων, κυρίως μεταξύ της Αγγλίας και της Γαλλίας
- Ο θρίαμβος της απολυταρχίας (Λουδοβίκος ΙΔ': ένας βασιλιάς, μία πίστη, ένας νόμος)
- Από την παραδοσιακή γεωργία σε μία αγροτική επανάσταση
- Από τη βιοτεχνία στη βιομηχανία
- Εκμηχάνιση: χρήση μηχανών, χρησιμοποίηση γαιάνθρακα και ατμού

Η πρώτη βιομηχανική επανάσταση (Αγγλία)

Τι είναι η «Βιομηχανική Επανάσταση»;

Ριζικός οικονομικός μετασχηματισμός, ο οποίος εμφανίστηκε στην Αγγλία κατά το δεύτερο μισό του 18ου αιώνα και επεκτάθηκε κατά το 19ο αιώνα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Έλαβε χώρα κυρίως στη βιοτεχνία, η οποία με τη χρήση νέων πηγών ενέργειας (γαιάνθρακας και ατμός) και μηχανών μετεξελίχτηκε σε βιομηχανία, αλλά επεκτάθηκε και στις μεταφορές, με τη χρήση του σιδηροδρόμου και του ατμόπλοιου.